

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Petry Weissové a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobkyně a) **I. L.**, žalobkyně b) nezletilá **D. L.**, žalobkyně c) nezletilá **V. N. L.**, zastoupeny Mgr. et Bc. Filipem Schmidtem, LL.M., advokátem se sídlem Helénská 1799/4, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 4. 2015, čj. OAM-702/ZA-ZA05-K01-2014, o kasační stížnosti žalobkyň proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 3. 2016, čj. 29 Az 9/2015 - 65,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím (dále také „napadené rozhodnutí“) rozhodl o nepřipustnosti žádosti žalobkyň o udělení mezinárodní ochrany podle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále jen „zákon o azylu“) a řízení podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavil.

II.

[2] Žalobkyně napadly rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové, který shora uvedeným rozsudkem žalobu zamítl. Nepřisvědčil námitce, že postup žalovaného podle § 10a písm. e) zákona o azylu nebyl možný, jelikož byl v rozporu s nejlepším zájmem dětí. Krajský soud poukázal na skutečnost, že v nynější žádosti stěžovatelek o udělení mezinárodní ochrany byly uplatněny obdobné důvody, jako v žádostech předchozích, v žalobě obsaženou námitku poukazující na nezohlednění nejlepšího zájmu dětí ve smyslu Úmluvy o ochraně práva dítěte proto považoval za účelovou. Opakovaná žádost o udělení mezinárodní ochrany byla odůvodněna zejména zdravotním stavem nezletilých dětí, doloženým zprávami o lékařských vyšetřeních a doporučeních. Ty obsahovaly závěry shodné s předchozími žádostmi. Krajský soud shledal, že žalovaný v napadeném rozhodnutí zohlednil vedle shromážděných podkladů i ty předložené žalobkyněmi, vzal v úvahu průběh správních řízení o předchozích žádostech žalobkyň a zohlednil i aktuální bezpečnostní situaci na Ukrajině. Uzavřel tedy, že žalovaný nepochybil, zastavil-li pro nepřipustnost správní řízení, neboť zde nejsou takové zásadní nové skutečnosti, které nebyly v předchozích řízeních týkajících se žalobkyň posouzeny.

III.

[3] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelky“) brojily proti rozsudku krajského soudu kasační stížností opírající se o kasační důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhly zrušit napadený rozsudek i rozhodnutí žalovaného a věc vrátit správnímu orgánu k dalšímu řízení. Současně v průběhu řízení o kasační stížnost navrhly, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

[4] Uvedený návrh odůvodnily zdravotními hledisky u obou nezletilých stěžovatelek. Poukázaly na psychologické vyjádření stěžovatelky b), z něhož vyplývá, že její další příznivý vývoj souvisí se speciálním zaměřením vzdělávání, které odpovídá jejímu postižení. Tato stěžovatelka podle vyjádření odborníků potřebuje emoční a životní stabilitu, která je spojena s českým prostředím. Stěžovatelka c) má problémy se srdcem a zrakem. Na Ukrajině probíhá ozbrojený konflikt, byť nezasahuje celé území země původu, a tento konflikt představuje zejména pro nezletilé stěžovatelky b) a c) nebezpečí újmy. Stěžovatelky nemají na Ukrajině žádné zázemí, nemají kde realizovat vzdělávání potřebného zaměření, ani možnost získat potřebnou zdravotní péči. Povolení k pobytu stěžovatelek je platné do 15. 6. 2016. Stěžovatelky mají za to, že přiznání odkladného účinku se nepříznivě nedotkne práv třetích osob, ani veřejného zájmu.

IV.

[5] Žalovaný se k návrhu na odkladný účinek nevyjádřil. K věci samé uvedl, že se nyní jedná o v pořadí čtvrtou žádost o udělení mezinárodní ochrany stěžovatelky a) a pátou žádost stěžovatelek b) a c). Stěžovatelky v nich opakovaně uplatňovaly stejné motivy svého odchodu ze země původu a neochotu vrátit se na Ukrajinu z rodinných důvodů a poukazem na své zdravotní potíže. Žalovaný však neshledal, že by zdravotní potíže dosahovaly té míry závažnosti, která by odůvodňovala obavu z návratu do země původu, tím spíše relevantní z hlediska zákona o azylu. Stěžovatelky několik let nerespektují opakovaná rozhodnutí správního orgánu o neudělení některé z forem mezinárodní ochrany, ani nečiní žádné kroky k legalizaci svého dalšího pobytu v České republice. Zdravotní stav stěžovatelek není novou skutečností, která by podle zákona o azylu odůvodňovala opětovné vedení správního řízení o jejich žádosti. Žalovaný navrhl kasační stížnost zamítnout.

V.

[6] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku a po zvážení argumentů stěžovatelek, včetně podkladů, o něž návrh opírají, dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro vyhovění tomuto návrhu podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s.

[7] Kasační stížnost v právě posuzované věci nemá ze zákona odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, jestliže 1) by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám a jestliže 2) to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Předpokladem přiznání odkladného účinku je přitom kumulativní splnění obou uvedených podmínek.

[8] Nejvyšší správní soud předně zdůrazňuje, že institut odkladného účinku se primárně vztahuje k žalobě jako prostředku ochrany veřejných subjektivních práv. Kasační stížnost je mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Z uvedeného důvodu by měl být odkladný účinek vůči pravomocnému rozhodnutí přiznáván pouze v ojedinělých případech, pro něž zákonodárce užil slova o „*nepoměrně větší újme*“. Jedná se o případy, v nichž nezbytnost odkladného účinku převáží nad požadavkem právní jistoty a stability právních vztahů opírajících se o pravomocná rozhodnutí orgánů veřejné moci. Přiznáním odkladného účinku se totiž prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí

krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno.

[9] Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelky podpořily předložením doporučení z psychologického vyšetření a lékařských zpráv, které se týkaly obou nezletilých stěžovatelek. Z nich vyplývá, že stěžovatelka b) je dlouhodobě vedena ve Speciálně psychologickém centru při Materské škole, Speciální základní škole a Praktické škole Hradec Králové pro lehké mentální postižení. Dlouhodobě trpí zhoršenou pamětí, častými bolestmi hlavy, adaptace na nové prostředí pro ni představuje neúměrné nároky, je emočně nevyrovnaná a vykazuje nízkou odolnost v zátěži. Je proto doporučeno ponechat ji ve stávající škole a prostředí, neboť přechod do jiného jazykového prostředí a školského systému pravděpodobně nezvládne bez vážných psychických následků, je možné vážné a nezvratné poškození jejího zdravotního stavu (viz doporučení z psychologického vyšetření z blíže neurčeného data a ze dne 9. 5. 2016) Z lékařské zprávy ze dne 24. 5. 2016 se dále podává, že je u této stěžovatelky plánována dne 11. 10. 2016 operace zraku pro strabismus. Podkladem návrhu na odkladný účinek kasační stížnosti je i zpráva o ambulantním vyšetření stěžovatelky c) ze dne 24. 5. 2016 z důvodu insuficience dvojčipé chlopně s doporučením prevence bakteriální endokarditidy.

[10] Nejvyšší správní soud vzhledem k dikci § 73 odst. 2 s. ř. s. vážil splnění obou výše uvedených podmínek pro přiznání odkladného účinku. Nepřehlédl přitom vyjádření žalovaného, že stěžovatelky kromě opakovaných žádostí o udělení mezinárodní ochrany neučinily žádné kroky k legalizaci svého pobytu v České republice, jež mohou využít podle zákona o pobytu cizinců. Přesto dovodil, že nepřiznáním odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelkám by znamenalo nepoměrně větší újmu, než může vzniknout jiným osobám, pokud by k odložení účinku jinak závazného rozhodnutí došlo.

[11] Stěžovatelky jsou sice v řízení o kasační stížnosti zastoupeny advokátem a z napadeného rozhodnutí žalovaného, ani z navazujícího rozsudku krajského soudu přímo nevyplývá povinnost stěžovatelek opustit území České republiky, nelze ale vyloučit, že by tak byly nuceny učinit dříve, než bude o věci samé rozhodnuto kasačním soudem, nebyl-li by odkladný účinek kasační stížnosti přiznán. Jak stěžovatelky tvrdily, jejich povolení k pobytu na území České republiky uplynulo 15. 6. 2016.

[12] Zejména vzhledem k vyličení osobních a zdravotních poměrů obou nezletilých stěžovatelek by v takovém případě opuštění území České republiky znamenat významnou újmu, která je bez pochyb nepoměrně větší, než by přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti mohla vzniknout jiným osobám. Rodinné poměry odůvodňují tento závěr i v případě jejich zákonné zástupkyně, stěžovatelky a).

[13] Setrvání stěžovatelek na území České republiky je nezbytné i vzhledem k možnosti realizovat právo na spravedlivý proces. Nedílnou součástí tohoto práva je právo účastníka vystupovat v řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem a udělovat mu konkrétní pokyny pro výkon zastoupení (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, čj. 5 As 73/2011 - 100). I proto je žádoucí, aby stěžovatelky mohly zůstat na území České republiky do skončení řízení o jejich kasační stížnosti. Lze uzavřít, že první podmínka pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je splněna.

[14] Setrvání stěžovatelek v České republice na další přechodnou dobu, která se bude shodovat s délkou řízení o kasační stížnosti, není ani v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Pro zamítnutí žádosti o odkladném účinku přitom nepostačuje jakýkoliv rozpor s veřejným zájmem, ale je třeba, aby šlo o důležitý veřejný zájem. Tento rozpor není dán. Je proto splněna

i druhá ze zákonných podmínek vyplývajících z § 73 odst. 2 s. ř. s. pro přiznání odkladného účinku.

[15] Nejvyšší správní soud ze shora uvedených důvodů návrhu stěžovatelek podle § 107 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 73 odst. 2 s. ř. s. vyhověl. Nikterak tím však nepředjímá budoucí rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 14. července 2016

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu